

EduInter

RECOPIATORI DE PROPOSTES

Actualització: Setembre, 2020

Temàtica	Proposta
ACOMPANYAMENT ALUMNAT	1. Prioritzar mirades més globals tot acompanyant els alumnes des d'una mirada de mentoratge dins l'acció tutorial. Mentoratge personalitzat (intentant reforçar l'autoestima i l'autoconeixement de cada alumne) i de caire social (oferint possibilitats de treball en grups diversos on s'analitzin els problemes dels iguals, del context local i mundial). En els espais de mentoratge social s'hauria de poder parlar de tot per contribuir a la formació de la pròpia cosmovisió sota una comprensió global i complexa del coneixement. 2. L'educació ha de concebre la persona que educa com a subjecte i substància única i global, diferenciada pel seu context i la seva pròpia singularitat, que no només cal respectar i reconèixer sinó estimular-ne la seva lliure expressió.
CURRÍCULUM	3. Elaborar un currículum realment bàsic (de cultura bàsica) i vertebrador mínimament prescriptiu. 4. El currículum no hauria de tenir voluntat homogeneïtzadora sinó respectuosa de la pluralitat de pensament i coneixement. 5. Cal anar introduint gradualment –o en projectes pilot– una visió cosmogònica del món i del coneixement en el currículum i en el professorat. Caldria prendre el temari de diverses matèries i anar introduint dissenys amb criteris cosmogònics que a poc a poc introdueixin canvis substancials. 6. Treballar la sincronització dels continguts (explicar Plató i alhora les catedrals gòtiques i la teoria de Newton de la llum). S'han de prioritzar algunes competències bàsiques tot organitzant conceptes de forma sincronitzada i que estiguin vinculats. Això suposa també un treball en equip i força engrescador i estimulador. 7. Tot currículum té un vincle amb una estructura de poder. Per renovar el currículum caldrà fer-ho també amb l'estructura de poder institucional. Ens cal un lideratge pedagògic basat en la coresponsabilitat dins un procés dinàmic i no monopolitzat per l'equip directiu.

	8. El currículum escolar no ho pot ensenyar tot, Hem de fer una selecció i aquí la distinció entre enteniment i comprensió ens serà d'utilitat. L'enteniment el dóna la disciplina, la comprensió la dóna el diàleg entre les disciplines. A la fi, la selecció que fem sempre serà una aposta a revisar. 9. Una proposta curricular sempre ha d'incorporar la incertesa de la comprensió del món i la provisionalitat dels coneixements disciplinaris.
ENFOCAMENTS DISCIPLINARIS	10. Hem de fugir de plantejaments pedagògics basats en la hiperespecialització i avançar envers interdisciplinaris de comprensió global del món i del propi coneixement. 11. Podem utilitzar la multidisciplinarietat si pretenem estudiar un objecte o tema des de la mirada de diferents disciplines, des d'una visió polièdrica, on no hi ha síntesi. Permet aprofundir la mirada disciplinar i també endegar projectes intradisciplinaris. 12. La interdisciplinarietat ens permet una visió més caleidoscòpica del coneixement i estudiar les relacions entre fenòmens, tot fent dialogar i interactuar les disciplines entre elles. Esperona el treball cooperatiu entre docents i permet un currículum més integral i no tan parcel·lat per matèries estanques. Permet, també, la transferència de marcs teòrics i mètodes d'aprenentatge diversos. El treball col·laboratiu i la innovació educativa s'hi relacionen directament. 13. La transdisciplinarietat ens interpel·la com a docents perquè exigeix depassar el marc organitzatiu purament disciplinari acadèmic i escolar. Comporta una visió holística que incorpora coneixements i llenguatges diversos i tots els camps del saber (també els subjectius). És el model que més pot fomentar la creativitat, el pensament divergent i la reflexió crítica, tant dels docents com dels discents. 14. La visió de la transdisciplinarietat ens permet treballar projectes globals, comunitaris, que depassin el currículum i que es concretin en projectes d'alt valor funcional, social i personal. 15. Les disciplines, i el seu enfoc metodològic didàctic, cobren tot el seu sentit educatiu en la mesura que es posen en funcionament a la pràctica, en la resolució de problemes pràctics o teòrics i, a l'igual que en els oficis o professions, es requereix la visió holística dels aprenentatges previs adquirits (sigui quin sigui el model disciplinari fet servir). Per això, potser els models més útils seran els que ens ajudin a aprendre en base a la

	solució de problemes concrets, funcionals i rellevants. Aquí els models interdisciplinaris i transdisciplinaris, segurament, es mostraran més eficaços. 16. Les avantatges i els inconvenients pedagògics de cada model disciplinari ens ofereixen l'entramat teòric necessari per a bastir l'argumentari pedagògic de moltes de les innovacions, en l'educació actual, que pequen, precisament, de no disposar d'un marc epistemològic que justifiqui i empari la seva pràctica. D'aquí les dificultats que tenen moltes d'aquestes innovacions a l'hora de poder demostrar els beneficis de la seva pràctica en l'aprenentatge de l'alumnat.17. Cal desenvolupar i aprofundir els fonaments, les limitacions i el marc optimitzador que, a nivell pedagògic, tenen els diferents models de gestió disciplinària curricular (multidisciplinarietat, interdisciplinarietat i transdisciplinarietat) i escollir entre ells en funció d'allò que perseguim, tot analitzant el context d'implementació. És a dir, saber fonamentar epistemològicament les nostres pràctiques curriculars.18. Cal posar les disciplines al servei de l'aprenentatge vital com a persona; que aportï sentit, que remogui, que canviï quelcom en el subjecte que aprèn, que li aportï substancialitat.19. L'aposta per la interdisciplinarietat i la transdisciplinarietat tenen sentit en la mesura que ajudin a vertebrar una educació més humanista, més integral, que preservi espais d'intersubjectivitat, on docents i discent s'enriqueixin mútuament i es reconeguin com a actors de l'aprenentatge compartit.20. S'han de plantejar les disciplines escolars al servei de la construcció de la persona en la perspectiva que l'aprenentatge continua després de l'escolarització. La persona haurà de seguir incorporant nous sabers que vagin donant contingut al seu projecte de vida. I un projecte de vida mai és només unidisciplinari, per això resulta estratègic que des de l'escola s'opti per la interdisciplinarietat i la transdisciplinarietat per ajudar a l'alumne a anar-se construint el seu projecte.21. El canvi de paradigma educatiu, que doni més rellevància a la interacció de les disciplines, ha de permetre incorporar nous sabers i nous agents fora de l'escola, que ajudin a cada alumne a anar-se construint el seu projecte de vida. Aconseguir això hauria de ser l'eix al voltant del qual haurien de girar totes les disciplines curriculars.22. El gran repte el tenim en la introducció de la transdisciplinarietat donat que aquesta perspectiva

	posseeix la virtut que obliga a repensar el subjecte, la persona i, també, posar en crisi la institució escolar actual. És una perspectiva que trenca les disciplines tal com ara estan instituïdes donat que les fa dialogar entre elles, tot reclamant altres visions fora de l'escola perquè l'enriqueixin. 23. La interdisciplinarietat genera nous coneixements que no són la suma dels que aporta cada disciplina. Tanmateix alguna cosa també es perd de les disciplines per això no s'ha d'abandonar totalment la visió disciplinària sinó fer-la compatible amb les visions més holístiques que ens aporten un coneixement més nou, qualitativament diferent
ESTIL DOCENT	24. Cal un canvi de mentalitat docent, potser recolzada per iniciatives en la formació inicial i permanent més generalistes, que introdueixin una visió més global dels objectius i continguts d'aprenentatge, tant en la metodologia didàctica com en els processos d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat. Una visió de caire més general on s'introdueixi també la incertesa sobre el coneixement adquirit en relació a allò esperat. 25. Introduir la codocència i multidocència com elements constituents del canvi de mirada curricular. Planificar la didàctica de l'actuació docent en funció d'un procés dialèctic entre diversos professors actuant alhora. Caldrà entrenar-los abans, també sobre certa incertesa en el resultat final que produirà la interacció docent simultània, en l'aprenentatge de l'alumnat i en el propi aprenentatge docent. 26. Tot l'equip docent participa en l'entrada o la visió de l'acció de l'aula de cada company docent, o del grup de docents amb els que fa codocència o multidocència. Es tracta de poder analitzar, des d'una visió d'equip, l'acció didàctica docent com a eina de formació permanent, d'anàlisi de la pràctica i de recerca educativa continuada. Per això caldrà una cultura de l'avaluació docent concebuda com a eina de millora de la pràctica i no com a quelcom vinculat a la fiscalització o el control de l'activitat laboral. 27. En els equips docents han de coexistir especialistes disciplinàries juntament amb els que tenen una visió del coneixement més holística. S'haurien de formar docents amb aquesta visió més global del coneixement i que siguin capaces de dialogar i de complementar-se amb els de formació més disciplinària. D'aquest diàleg l'alumnat en resultarà, sens dubte, molt beneficiat.

	28. Seria interessant introduir en els equips docents perfils que puguin dinamitzar el treball conjunt entre especialistes i “generalistes”, que facilitin el diàleg docent que serà alhora interdisciplinari. I aquests dinamitzadors podrien ser poetes, músics, filòsofs, experts en comunicació, etc. 29. Cal que els canvis es fonamentin a partir de observacions sistemàtiques de les pràctiques i que portin a una validació contextual de les innovacions que s’introdueixin a partir del treball conjunt d’observació i anàlisi dels equips docents. Aquests canvis també es poden inspirar en el conjunt de referents de bones pràctiques ja existents. 30. Els centres educatius han de constituir espais per a la reflexió, l’estudi i anàlisi de les recerques pedagògiques, el coneixement de bones pràctiques, etc., que il·luminin els processos de reflexió i de pràctica dels equips docents. Aquests espais s’han d’institucionalitzar i s’han d’incorporar com a part constitutiva de les funcions professionals de tot docent. 31. Proposem configurar un equip docent divers, on no tots tinguin un mateix patró ni formatiu, ni psicològic, ni caracterial.... Caldrà repartir-se les diferents tasques docents en funció de les capacitats i característiques de cadascú el que enriquirà el conjunt. 32. Els equips docents han de ser reduïts i seguir un determinat grup d’alumnes durant un període llarg. Així els coneixeran en profunditat i podran fer un seguiment diari pre-paratori de la intervenció d’aula i post-intervenció. Un seguiment continu amb mirades plurals d’un equip docent de formació i trajectòria també plural.
FINALITATS EDUCATIVES	33. Identificar les grans finalitats educatives sobre les quals hi ha consens (per exemple la sociabilitat) i les que no hi ha consens s’haurien de sotmetre a escrutini crític i control democràtic. Hem de treballar més el “què” i el “perquè” de l’educació i no només el “com”. 34. Cal una reflexió pedagògica prèvia per afinar les finalitats d’allò que vulguem emprendre com a docents i amb els nostres alumnes per, a posteriori, decidir el model disciplinari, la metodologia didàctica i el sistema d’avaluació que posarem en marxa per assolir els nostres propòsits. El model disciplinari escollit es relacionarà amb les nostres possibilitats d’assoliment dels objectius en un context, un espai i uns actors determinats. 35. L’educació hauria de capacitar a l’alumne perquè aquest pogués pilotar el seu procés d’aprenentatge tot escollint-

	ne les seves prioritats i, així, esdevenir el propi subjecte actiu d'aprenentatge, el que decideix què vol aprendre en cada moment i no pas allò que la institució decideixi per ell. 36. Davant l'emergència de la intel·ligència artificial (IA) el rol de l'escola s'ha de dirigir a impulsar en els alumnes totes aquelles capacitats i habilitats que la IA no pot ni sap desenvolupar. Caldrà identificar-les i esperonar la seva adquisició i autoconsciència per part de tot l'alumnat. 37. Els projectes educatius dels centres haurien de definir de forma clara i precisa quin tipus d'alumne volen fomentar com a centre, i la seva resposta hauria de ser assumida pel conjunt de la comunitat escolar i orientar l'actuació pedagògica.
FORMACIÓ DOCENT	38. Tant la dinàmica de la formació de professorat com la pràctica de l'acció docent en els centres, s'hauria de configurar entorn un equip de professors diversos, amb formació diferent, que segueixen un determinat grup d'alumnes. En aquest equip poden haver especialistes, generalistes, mentors i acompanyants, comunicadors... Aquests equips farien una tasca de modelatge de l'alumnat a partir de la seva pròpia diversitat.
LIDERATGE PEDAGÒGIC	39. La cultura institucional i els lideratges pedagògics haurien de prioritzar el reconeixement de les persones de l'equip i de les seves fites docents. Això també s'ha de traslladar a la cultura de reconeixement de les fites i les actituds positives dels discents. 40. Caldria avançar envers un tipus de governança en els centres educatius que es basés en la força i el contrast de les argumentacions, així com del coneixement profund de la complexitat de cada alumne, de cada grup classe, del context social del centre, etc.
METODOLOGIA	41. S'ha de fugir d'un cert autoengany que sota el paraigua de l'evidència i de l'empirisme es justifiquen determinades opcions pedagògiques i didàctiques. Tota opció pedagògica i metodològica ha de poder ser contrastada a la pràctica des d'un enfocament teòric rigorós i una validació contextual i amb múltiples actors i eines avaluadores i a partir de la reflexió compartida del dia a dia. 42. Des del punt de vista didàctic, seria escaient començar una classe garantint espais d'intersubjectivitat i de mirada holística abans d'abordar continguts molt disciplinaris que per a-contextuals comporten poca

	càrrega emotiva i vital per l'estudiant. 43. En els espais d'intersubjectivitat el conjunt d'estudiants prenen un protagonisme rellevants com a actors d'aprenentatge col·lectiu. Tothom pot i ha d'aprendre de tothom perquè tots i cadascun dels membres d'un grup classe té potencial com a ensenyant. Tots els membres del grup aprendran coses diverses perquè cadascú parteix d'aprenentatges previs diferents. A partir d'aquest reconeixement recíproc i previ el professor pot incidir-hi com a dinamitzador de l'aprenentatge conjunt. I més que un sol professor, la modalitat de la docència compartida multiplicaria l'aprenentatge conjunt. 44. La diversitat de formació, capacitació i motivació dels equips docents demana als centres flexibilitat en l'exigència metodològica i didàctica. Uns equips podran desenvolupar propostes multidisciplinàries, altres ja estaran preparats per assumir d'interdisciplinàries i, potser, alguns amb el temps, podran practicar de transdisciplinàries. El centre ha de poder combinar els marcs metodològics amb el grau i nivell de competència dels seus equips docents.
SISTEMA EDUCATIU	45. El sistema educatiu hauria de facilitar eines precises de comprensió i accés al coneixement a tots els joves, donat que és l'única institució que té el 100% d'aquests joves fins a una determinada edat. 46. Cal un model diferent on l'escola s'alliberi, en les etapes més obligatòries, de l'obsessió per a la classificació. Hem de superar el disseny de cursos tancats amb edats obligatòries i disciplines aïllades i estratificades inamovibles. L'escola s'ha de flexibilitzar en l'organització i s'ha d'alleugerir d'un excés de continguts que poden assumir altres instàncies educatives i en altres moments en l'evolució vital dels educands.